

Til: Stortingets finanskomite

Fra: Norsk Industri

Kopi:

Dato: 21. oktober 2021

Sak: Innspill til Finanskomiteens behandling av forslag til statsbudsjett for 2022

Industrien har greid seg ganske bra gjennom pandemien og opplever et godt 2021. Eksportinntektene for fastlandsbedriftene har steget 19 prosent i år. Fastlandseksporten vil sannsynligvis overstige 530 milliarder kroner. Samtidig vil samlet vareeksport passere 1200 milliarder kroner for første gang, og handelsoverskuddet vil sette ny rekord i 2021. Industribedriftene fortsetter med det høye investeringsnivået de har hatt siden 2017, til tross for utfordringene gjennom pandemien. Mange faktorer har bidratt til dette: Svak krone, innovasjoner, god markedsutvikling for grønne produkter, proaktivt virkemiddelapparat og dyktige bedrifter har lagt grunnlaget for store investeringer i Norge. I sommer satte Boliden Odda i verk den største industriinvesteringen siden 1990 med en ramme på syv milliarder kroner. I årene fremover håper vi på betydelige milliardinvesteringer innen batteriinvesteringer.

Pandemien har gitt store utfordringer for fri bevegelse av varer og personer. Norsk Industri vil gi honnør til norske og europeiske myndigheter som gjennom pandemien har prioritert å opprettholde varetransport mellom landene. Derimot har varetransporten mellom Europa og Asia støtt på svært store utfordringer de siste to årene. Det er nå mangel på kritiske industrielle komponenter (bl.a. kretskort), råvarer er svært høyt priset, frakt til sjøs er kaotisk, treg og svært dyr, dessuten sliter flere viktige asiatiske (og øst-europeiske) land fortsatt med korona. Alt dette vil ta tid å normalisere og vil redusere den antatt friske veksten internasjonalt neste år.

Norsk økonomi har hatt en sterk utvikling gjennom 2021. God håndtering av pandemien har gitt grunnlag for åpning av samfunnet, og eksportinntektene har økt kraftig. Den økonomiske veksten har vært den sterkeste på svært mange år. Derfor er det behov for å redusere

bruken av oljepenger fra fjorårets toppnivå så fort som mulig. Bare siden valgdagen har kronen styrket seg over fem prosent mot både euro og dollar, som er viktigste valutaer for eksportindustrien. Norges Bank har varslet flere renteøkninger fremover, og markedet tror på enda flere.

I en periode med sterk økonomisk vekst og tiltakende stramt arbeidsmarked krever handlingsregelen innstramminger i oljepengebruken, og det er viktig at Finanskomiteen gjør dette for 2022.

Formuesskatt

Norsk Industri er fornøyd med det fremlagte statsbudsjettet øker aksjerabatten for norske eiere av industribedrifter og annet næringsliv fra 45 til 50 prosent. Aksjerabatten er kjernen i kontroversen rundt formuesskatten.

CO₂-avgift avfallsforbrenningsanlegg

Solbergregjeringen har fremmet forslag om å innføre CO₂-avgift for både kvotepliktige og ikke-kvotepliktige forbrenningsanlegg. Finansdepartementet gis fullmakt til å iverksette unntak for kvotepliktige anlegg forutsatt ESAs godkjenning. Norsk Industri støtter at det innføres prising av klimagassutslipp fra avfallsforbrenning, men mener at en slik fremgangsmåte gir for stor risiko for bruk av doble virkemidler for kvotepliktige avfallsforbrenningsanlegg. Stortinget har tidligere påpekt at fastlandsbedrifter ikke bør være ilagt både kvoteplikt og CO₂-avgift.

Norsk Industri foreslår derfor at det kun innføres en avgift på ikke-kvotepliktig avfallsforbrenning og at avgiften trer i kraft fra det tidspunktet Departementet bestemmer. Tidspunktet for iverksettelse må samordnes med avklaring fra ESA. Avgiften som er foreslått på avfallsforbrenning utgjør ca. 25 prosent av dagens kvotepris. Kvoteprisen er tredoblet de siste årene og dette har blitt en stor konkurranseulempa for våre fire kvotepliktige avfallsforbrenningsanlegg.

Viktig med målrettet næringspolitikk

Norsk Industri har en rekke synspunkter på næringspolitiske satsingsposter på statsbudsjettet. En av disse er Sjøforsvarets vurdering av behovet for nye skip for å sikre norske maritime interesser i et lengre perspektiv. Fornyelsen kan gjøres ved økt bruk av standardiserte fartøy i nært samarbeid med den maritime klynge (omtalt på side 136 i Forsvarsdepartementets budsjettproposisjon). Skipsverftene er en av industribransjene som

har hatt svakest utvikling de siste årene, og en forsering av Sjøforsvarets byggeprosjekter med høy andel norsk innhold, kan forbedre fremtidsutsiktene for verftene. Sjøforsvaret bygger nå tre identiske kystvaktskip ved Vard i Møre og Romsdal etter en rettet forespørsel til norske verft, og denne modell kan videreutvikles til Sjøforsvarets nye skip. Sjøforsvaret har behov for moderne skip og næringspolitiske prioriteringer kan gi høyt norsk innhold i skipene, som kan bygges ved norske verft.

De øvrige innspillene tas i egne henvendelser til respektive komiteer, der ansvaret for postene ligger.